

DE ONDERHUURDER

De laatste kandidaat was een student. Daar had Violet het niet zo op, maar ook studenten moeten wonen. Zijn brief was aardig en geestig. Ze mocht haar handjes dichtknijpen met zijn aanwezigheid in haar huis, schreef hij. Hij was een labrador, trouw, sterk, behulpzaam, waaks. Maar hem hoefde ze niet uit te laten. Alleen voordelen dus.

Af en toe kreeg ze een briefje in de bus van kamerzoekende jonge mensen, zoals ze briefjes kreeg van Delftse dakdekkers en Braziliaanse schoonmakers of Poolse aspergestekers, maar die moesten natuurlijk in Limburg zijn. Haar huis was groot, telde drie verdiepingen en een souterrain, en was centraal en rustig gelegen. Het enkele naamplaatje suggereerde dat er ruimte over was. Er werd haar van alle kanten een licht schuldgevoel aangepraat - sommigen noemden haar zelfs asociaal - dat ze niet verhuisde naar een kleinere woning om ruimte te maken voor jonge gezinnen. Of ze kon toch minimaal een paar kamers verhuren! Een commensaal zou haar niet alleen sociale contacten, maar ook lekker wat centjes opleveren. ‘Win-win’, zei haar vriendin Saskia, die zelf met haar man een ruime villa in het Gooi bewoonde en er niet over peinsde naar een klein appartementje te gaan. Hoewel Violet volkomen tevreden was met de ruimte in haar huis, was ze uiteindelijk gezwicht voor de maatschappelijke druk en had ze via een advertentie een zwik sollicitanten geoogst, waaruit ze er drie had gekozen om op gesprek te komen. Cyrille Padmos, de labrador, was de laatste.

Hij had een bosje tulpen bij zich, net simpel genoeg om niet op omkoping te lijken. In zijn optreden had hij inderdaad iets van een goed opgevoede jonge hond die met moeite zijn enthousiasme in toom hield. Uit haar tijd als lerares Duits op het Stedelijk Gymnasium kende ze het type wel. Geen jongen meer, maar nog heel onwennig man. Ze stelde hem op zijn gemak en vroeg naar zijn huidige

woonomstandigheden. Ze merkte dat hij ooit had gestotterd, maar daarvoor therapie had gehad. Soms liep hij een beetje rood aan bij het verzachten van een plofklank. Achgot, dacht ze. Streepje voor op de twee gehaaide jonge dames die eerder langs waren gekomen.

'Wat ik in de aanbieding heb is het achterste deel van de zolderetage met een douche, een keukenblok, en een piepklein dakterrasje. Het is niet de bedoeling dat je Indische rijsttafels voor je hele vriendenkring klaarmaakt, maar een eenvoudige maaltijd voor jezelf kun je er goed bereiden. In de prijs is een tweewekelijkse schoonmaakbeurt door mijn hulp inbegrepen, maar ze wil niet door een puinhoop aan kleren en rotzooi waden. Beetje opgeruimd houden dus. Muziek moet zacht. En als je een vriendinnetje of zo hebt, mag die gerust af en toe blijven slapen, maar maak er geen bordeel van.'

Hij stemde in met alles wat ze zei, geamuseerd lachje als hij een woord grappig vond. 'Bordeel' bijvoorbeeld. Opeens zei hij: 'U d-doet me aan iemand denken.'

'Zuster Clivia,' antwoordde ze, 'ik heb soms een heel klein beetje het accent van Hetty Blok in Ja zuster, nee zuster.'

'O, dat weet ik niet,' zei hij. Natuurlijk wist hij dat niet. Ze was zelf nog jong geweest toen die serie werd uitgezonden. Jonge mensen van tegenwoordig wisten niets meer. Zelfs de naam van Annie M.G. Schmidt leverde een vraagtekenblik op.

'Ik zal je even de ruimte laten zien.'

Hij beklom met stevige, verende tred voor haar uit de twee trappen naar de zolder. Ze beeldde zich al in hem 's nachts thuis te horen komen, denkend dat hij zachtjes deed. Een onderdrukte giechel van het meisje dat hem op kousenvoeten volgde. Ze deed de deur open naar het verhuurbare gedeelte, dat al keurig fris geverfd was. Ze had er een bed in gezet en een eigenlijk heel aardig oud bankje plus een bureau met bureaustoel. Uitzicht op de bomen van de binnentuin en het platje waarop precies twee terrasstoelen pasten. Ze was er zelf heel tevreden over. Had zij dit maar gehad als jonge studente.

Cyrille deed de deur naar het dakterras open en leunde over de balustrade om de tuinen te kunnen zien. Opeens had ze een déjà vu. Dit beeld was haar vertrouwd. Dit kende ze. Die rug, de beweging van het hoofd. Dit had ze eerder meegemaakt. Maar wanneer? En met wie?

'Het is wel wat ik zoek,' zei hij terwijl hij de deur van het dakterras weer sloot en op het oude bankje ging zitten als om het te proberen, om zich voor te stellen hoe hij daar zou zitten als ze hem had uitgekozen. Zal ik hem kiezen? dacht ze. Het déjà vu hield haar bezig. Er was iets met Cyrille. Iets bekends. Iets vertrouwds, maar niet per se fijn.

'Kom even mee naar beneden, dan drinken we nog een kopje koffie,' zei ze. Hij volgde haar.

'De tuin,' zei hij, 'ziet er trouwens uit alsof er wel wat aan gedaan kan worden. Geen kritiek, hoor! Maar ik ben wel een groenfanaat.'

Was de minnaar van Lady Chatterley niet een tuinman? Ze stopte de pikante gedachte ver weg, maar juist daar, in dat geheime hoekje, vond ze de aanstichter van haar déjà vu: Anton. Die was net zo lang en slungelig geweest als Cyrille. En zoals Cyrille met zijn rug naar haar toe had gestaan, kijkend naar de tuinen, zo had Anton met zijn rug naar haar toegestaan, op een ander balkon. Heel lang geleden. Alleen was Anton naakt geweest. Het was hun eerste nacht samen en ze had elk moment ervan opgeslagen in de schatkamer van haar geheugen.

'Ik ben niet zo fanatiek in de tuin,' zei ze, terwijl ze een kopje koffie voor hem maakte. 'Ik heb te weinig geduld. Als ik iets plant moet het meteen bloeien. En wat onkruid betreft zie ik geen enkele reden om de maagdenpalm voor te trekken op de akkerwinde. Alles mag groeien en bloeien van mij.'

'Ja, dat zie ik,' zei Cyrille, die nu voor de tuindeuren naar buiten stond te kijken. In tegenlicht leek hij echt op Anton. Anton had een roeierslijf gehad, brede schouders, smalle heupen, stevige dijbenen. Hij kon haar met gemak met één arm optillen, en een veertje was ze echt niet geweest. O foei, daar brak een aantal herinneringen los uit een verzegeld doosje.

'Doe je aan sport, Cyrille?' vroeg ze. Hij draaide zich weer om en ging bij zijn kopje koffie zitten.

'Ik roei,' zei hij.

'Dat meen je niet!'

Hij keek haar verbaasd aan. 'Wat is er zo vreemd aan roeien?'

'Niets. Nee hoor, niets. Ik had vroeger een vriend die roeide. Vandaar.'

Er viel een stilte. Ze zag Anton zitten tegenover haar, verdiept in de krant. Af en toe keek hij naar haar op en vormde dan zijn lippen tot een kus. In het begin had ze van genoeg gebloed om zijn blijken van liefde, daarna wende ze eraan, en vond ze het zelfs soms hinderlijk hoe hij haar altijd even aanraakte als hij haar passeerde, haar even aaide, liefkoosde. Ze vond het klef en opdringerig. Nee, niet zozeer die aanrakingen als wel de kleinering die ze eronder voelde. 'Meisje', zei hij ook altijd. Of nog erger: 'Kindje'. Precies zoals bij Cissy van Marxveldt de vrijers van Joop ter Heul en haar vriendinnen spraken. Toch was Anton betrouwbaar en sympathiek. En een gespierde roeier.

'Ik schilder ook,' zei Cyrille.

'Kunst of muren en houtwerk?' vroeg ze.

Cyrille begon te lachen. 'Ik doe allebei.'

Anton was nooit zo artistiek geweest. In elk museum deed zijn laatzinnige blik de schilderijen ineenkrimpen. Toch waren de eerste maanden van hun verliefdheid paradijselijk. Ze voelde zich bemind en beschermd, verlangde naar een verlovingsring, zoals al haar vriendinnen in die tijd. Maar toen de buit eenmaal binnen was, kwam de klad in haar adoratie. Vanwege zijn bezitterigheid. Ze was zijn vrouwtje, schatje, poesje, tot ze zich zijn gevangene voelde en probeerde zich los te wurmen. Dat was niet naar zijn zin. Hij gaf haar bevelen, alsof ze een hond was. Die Cyrille daar tegenover haar leek qua uiterlijk heel erg op Anton, het was gewoon eng. Stel je voor dat hij zich nu van zijn aangename kant liet zien, maar dat hij zich, eenmaal gevestigd op haar zolder, als tiran zou ontpoppen.

'Heb jij misschien een opa die Anton heet?' vroeg ze.

'Wat een grappige vraag,' zei hij. 'Ja, inderdaad heette mijn grootvader van moederszijde Anton.' Violets hart sloeg een slag over. 'Anton van Dijk. Naar de schilder.' Goddank. Niet haar Anton. De gelijkenis was ook niet heel erg opvallend. Het was meer de gestalte dan het gezicht. 'Kent u mijn opa?'

'Nee. Ik ken een andere Anton. Daar lijkt jij een beetje op.'

Er viel weer een stilte. Ze wilde graag dat hij nog even bleef, zodat ze naar de overwonnen stotter in zijn stem kon luisteren en naar zijn hoekige bewegingen kijken. Ze kon alleen domme clichévragen bedenken. Maar wacht even, daar schoot haar iets te binnen.

'Overigens, als je inderdaad schildert dan zou je misschien wel de andere kant van de zolder kunnen inrichten als atelier. Voor een kleine meerprijs. Misschien wil je die ruimte ook even zien.' Het klonk bijna smekend. Dat was niet de bedoeling. 'Om het geld doe ik het niet. Het is om te helpen.'

Met een scheef lachje, waaruit bleek dat hij haar doorhad, stond hij op, stootte bijna het koffiekopje van tafel, en besteeg hij weer de trap naar de zolder. Ze volgde hijgend. Het was er deemster. Er stond wat oud meubilair opgeslagen.

'Wel weinig licht,' zei hij.

'Als het raam is gezeemd en het gordijntje weggehaald zal het best gaan,' zei ze.

'Hoeveel meer huur?'

Ze noemde het bedrag. Hij knikte. 'Mag ik nog even het andere deel weer zien? Om het me goed in te prenten?'

'Natuurlijk.'

Violet vroeg zich af waarom hij aarzelde. Moest hij er werkelijk over nadenken? Dit was toch een buitenkans? Ze had wel vijftig reacties gehad. Ze verbaasde zich over zichzelf. Eerst na veel aarzelen die advertentie gezet en nu bang dat deze slungel het niet mooi genoeg vond? Met schrik bedacht ze dat ook zij werd beoordeeld. Ook zij was sollicitante. Naar de positie van hospita. Hij kon háár afwijzen. Ze kreeg het er koud van.

'Heb je het gezien? Ik ga naar beneden.'

Misschien blies ze de hele onderneming wel af. Anton, allemachtig, Anton, afgestoft en wel, stond in de vestibule van haar herinneringen. Als Cyrille zou toehappen en haar onderhuurder werd, had ze elke dag Anton op de trap.

'Ik weet aan wie u me d-doet d-denken,' zei Cyril, toen hij weer beneden was. 'Aan de vrouw van de conciërge van mijn oude school. Thea Trouwborst.'

Welnu, hij ging er maar weer eens vandoor. 'De kamer wil ik misschien wel. Het atelier niet.'

'Je hoort van me,' zei Violet een tikje kortaf. Zij koos, hè. Zij zelf en niemand anders.

Toen de 'labrador' weg was, liep ze glimlachend de tuin in en genoot van het overdadige groen. Ze haalde diep adem. De rozen roken heerlijk.